

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/5726-

Dato
15. november 2024

Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 359 fra stortingsrepresentant Åse Kristina Heien om skatt på minstepensjon

Jeg viser til brev fra Stortinget av 11. november 2025 med spørsmål til skriftlig besvarelse fra representant Åse Kristina Heien.

Spørsmål:

Viser til svar på SVs budsjettspørsmål nr 44. For større økninger i minstepensjonen, på eksempelvis 5 000 eller 12 000 kr er det i svaret lagt inn betydelige skattekutt til de med høye inntekter. Er det mulig å få skissert noen andre mulige forslag til løsning her, som fortsatt sikrer at minstepensjon er skattefritt for en økning på a) 5 000 og b) 12 000 kr, men som ikke gir skattekutt for de som har en inntekt over 1 million?

Svar:

I spørsmålet siktes det til de anslåtte fordelingsvirkningene av å øke innslagspunktet for å betale skatt på pensjonsinntekt med hhv. 5 000 kroner og 12 000 kroner fra SVs budsjettspørsmål nr. 44. I budsjettspørsmålet vises det til at hensikten er at økt innslagspunkt kun skal føre til lavere skatt for de med lave pensjoner, og ikke føre til lavere skatt for de med høye pensjoner.

Skattereglene er utformet slik at pensjonister ikke betaler inntektsskatt av en alderspensjon opptil om lag minstenivået for enslige, forutsatt at de ikke har andre inntekter. Dette oppnås blant annet ved et særskilt skattefradrag for pensjonsinntekt (pensjonsskattefradraget).

Med forslaget til 2025-regler er maksimalt pensjonsskattefradrag 35 600 kroner. Fradraget trappes ned med 16,7 pst. av inntekt over 267 850 kroner og 6 pst. av inntekt over 405 850

kroner. Dette medfører at grensen for å betale skatt av pensjonsinntekter er om lag 272 500 kroner med regjeringens forslag til 2025-budsjett.

For å øke innslagspunktet for å betale skatt på pensjon skisseres det i svaret endringer i pensjonsskattefradraget. Alternativene for å øke innslagspunktet med hhv. 5 000 kroner og 12 000 kroner vises i tabell 1. For å målrette lettelsene mot lave pensjoner er innslagspunktet for nedtrapping i trinn 2 økt. Dette nuller ut lettelsen for høyere pensjonsinntekter slik at skatten blir om lag uendret over det nye innslagspunktet for nedtrapping. Dette forutsetter imidlertid at skattyter ikke har andre inntekter enn pensjon.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirknninger av mulige endringer i pensjonsskattefradraget. Sammenlignet med regjeringens forslag til 2025-regler. Negative tall betyr lettelser. Kroner

	Maksi- malt pensjon sskatte- fradrag	Innslags- punkt ned- trapping trinn 1	Innslags- punkt ned- trapping trinn 2	Påløpt proveny (mill. kroner)	Bokført proveny (mill. kroner)
Forslag 2025	35 600	267 850	405 850		
<i>Alternative økninger i innslagspunktet for å betale skatt på pensjon</i>					
v) 5 000 kroner	36 250	277 500	427 000	-905	-725
vi) 12 000 kroner	38 300	284 300	456 750	-2 400	-1 920

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 2 illustrerer hvordan endringene slår ut for en pensjonist med kun standard fradrag og ingen andre inntekter. Tabellen viser at lettelsen er målrettet mot lave pensjoner, og er helt faset ut over det nye innslagspunktet for nedtrapping i trinn 2.

Tabell 2 Eksempel på endring i skatt for pensjonist med kun standard fradrag (personfradrag, minstefradrag for pensjonister og pensjonsskattefradrag) og ingen andre inntekter. Negative tall er lettelser. Avrundet til nærmeste 100 kroner. Utvalgte pensjonsnivåer. Sammenlignet med regjeringens forslag til 2025-budsjett.

Pensjon	v) Økt innslagspunkt med 5 000 kr.	vi) Økt Innslagspunkt med 12 000 kr.
250 000	0	0
300 000	-2 300	-5 400
350 000	-2 300	-5 400
400 000	-2 300	-5 400
450 000	0	-700
500 000	0	0

Kilde: Finansdepartementet.

Representanten viser til fordelingstabellen i svar på SVs budsjettspørsmål 44, som viser at det også på høyere inntekter er anslått gjennomsnittlige lettelser. Dette henger sammen med at det finnes skattytere som kombinerer pensjonsinntekt med annen inntekt som lønns-, kapital- eller næringsinntekt. Det er derfor mulig å ha lav pensjonsinntekt, men høy bruttoinntekt i tabellen. Uavhengig av hvordan man målretter lettelsen mot lave pensjoner vil noe av lettelsen også tilfalle personer med høy bruttoinntekt. Alternativt kan man øke skatten på andre former for inntekter, men dette vil gi isolerte skjerpelser også for skattytere som ikke drar nytte av endringene i pensjonsskattefradraget.

Det understrekes på generell basis, som i svaret på budsjettspørsmål nr. 44 fra SV, at skattesystemet ikke nødvendigvis er det mest egnede virkemiddelet for å målrette støtte til en bestemt gruppe, for eksempel personer med minste pensjonsnivå for alderspensjon i folketrygden. Marginalskatten på pensjon rundt dette inntektsnivået er 45,5 pst. Dersom formålet med forslaget er å øke pensjonen etter skatt med for eksempel 4 000 kroner, er et alternativ å øke pensjonen før skatt med om lag 7 340 kroner (7 340 kroner fratrasket 45,5 pst. skatt blir 4 000 kroner).

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2022. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2025. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

Med hilsen

Trygve Magnus Slagsvold Vedum